

بررسی اثر فازی آلومینا بر بلورینگی لایه پروسکایت در سلول‌های خورشید پروسکایتی

ناصر جهان بخشی زاده^۱، محمود برهانی زرندی^{۱*}، محمدرضا ناطقی^۲

۱- دانشکده فیزیک، دانشگاه یزد

۲- دانشکده شیمی، دانشگاه آزاد یزد

(دریافت مقاله: ۹۶/۱۱/۲۶، نسخه نهایی: ۹۶/۷/۲۶)

چکیده: پروسکایت آلی-معدنی ($\text{CH}_3\text{NH}_3\text{PbI}_3$) به دلیل گاف انرژی مناسبی که برای جذب نور خورشید دارد بعنوان لایه جاذب در سلول‌های خورشیدی نسل سوم استفاده می‌شود. بلورینگی لایه جذب کننده نور نقش مهمی در عملکرد سلول‌های خورشیدی پروسکایتی بازی می‌کند و نوع ماده‌ای که بعنوان زیرلایه استفاده می‌شود یکی از عوامل موثر بر بلورینگی لایه جاذب است. در سلول‌های خورشیدی ابرساختار از آلومینا (اکسید آلومینیوم) بعنوان لایه زیرین لایه جاذب نور استفاده می‌شود. در این مقاله فازهای آلفا و گاما ایکسید آلومینیوم بعنوان لایه زیرین استفاده شده‌اند و اثر آنها بر بلورینگی لایه پروسکایت و پارامترهای موثر بر عملکرد سلول خورشیدی بررسی شده است. مشخص شد که با در نظر گرفتن همه پارامترهای موثر بر عملکرد سلول خورشیدی، فاز گاما ایکسید آلومینیوم نسبت به فاز آلفای آن برای استفاده در سلول‌های خورشیدی پروسکایتی که به روش دو مرحله‌ای ساخته می‌شوند، مناسب‌تر است.

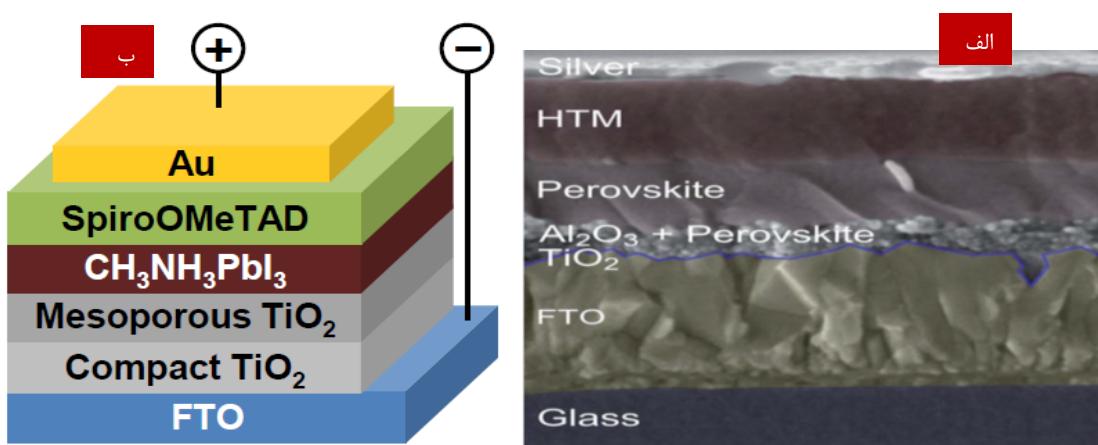
واژه‌های کلیدی: اکسید آلومینیوم؛ بلورینگی؛ پروسکایت؛ سلول خورشیدی؛ لایه نشانی.

درصد رسیده است که قابل مقایسه با سلول‌های خورشیدی تجاری شده سیلیکونی است [۵-۳].

بر اساس نوع لایه‌های مورد استفاده برای این نوع از سلول‌های خورشیدی، پروسکایتی سه ساختار کلی سطح، نرو متخلخل و ابرساختار در نظر گرفته می‌شود. یکی از مشکلات این نوع از سلول‌های خورشیدی پایداری کم لایه پروسکایت در محیط است [۶]. لایه‌های آلی که معمولاً در دو طرف لایه پروسکایت در سلول خورشیدی استفاده می‌شوند با اکسیژن و رطوبت محیط واکنش می‌دهند که بر عملکرد سلول خورشیدی تاثیر منفی می‌گذارد [۷]. به منظور بهبود این وضعیت می‌توان از اکسیدهای فلزی به جای لایه‌های آلی استفاده شده در سلول‌های خورشیدی استفاده کرد که دیگر مشکل ناپایداری در محیط اطراف را ندارند [۸]. چنان که در شکل (۱) دیده می‌شود، در سلول‌های خورشیدی ابرساختار

مقدمه پروسکایت را در حالت کلی می‌توان با فرمول AMX_3 نشان داد که در آن A کاتیون آلی یا غیرآلی، M یون فلزی و X آنیون هستند [۱]. معمول‌ترین ساختار و ترکیبی که بعنوان پروسکایت در سلول‌های خورشیدی استفاده می‌شود $\text{CH}_3\text{NH}_3\text{PbI}_3$ است که در مقایسه با فرمول کلی بیان شده برای پروسکایت، A، M و X به ترتیب CH_3NH_3^+ ، Pb^{2+} و I^- هستند. بر اساس دما، سه ساختار بلوری برای پروسکایت در نظر می‌گیرند که شامل مکعبی، چهارگوش‌های و راستگوش هستند [۲].

از سال ۲۰۰۹ که نخستین بار از پروسکایت بعنوان جذب کننده نور در سلول‌های خورشیدی استفاده شد، توجه زیادی به این ماده شده است به طوری که امروزه بازده سلول‌های خورشیدی ساخته شده با لایه جاذب پروسکایت به حدود ۲۰

شکل ۱ ساختار سلول‌های خورشیدی پروسکایتی الف- ابرساختار ب- مزو متخلخل.

تهییه نمونه‌ها

برای ساخت سلول خورشیدی پروسکایتی، ابتدا به اندازه ۳ میلی‌متر از لایه رسانای روی شیشه‌های FTO با استفاده از پودر روی (Zn) و حلال HCl ۲ مولار برداشته و مراحل شتشوی آن به ترتیب با آب صابون، آب مقطر، استون و اتانول انجام شد. سپس لایه دی اکسید تیتانیوم فشرده که نقش سد-کنندگی در برابر حرکت حفره و در نتیجه کاهش آهنگ بازترکیب زوج الکترون-حفره را دارد و همچنین لایه متخلخل دی اکسید تیتانیوم با استفاده از دستگاه نشانده چرخشی لایه-نشانی شده و در دمای ۵۰۰ درجه سانتی‌گراد و به مدت یک ساعت گرمادهی شد. برای لایه‌نشانی فازهای آلفا و گاما ای اکسید آلومینیوم، نخست ۵ میلی‌گرم از هر یک در ۵ سی سی ایزوپروپانول حل شده و به مدت ۲۰ ساعت هم زده شد، سپس محلول حاصل با روش لایه‌نشانی چرخشی بر لایه اکسید تیتانیوم لایه‌نشانی و در دمای ۱۵۰ درجه سانتی‌گراد و به مدت یک ساعت گرمادهی شد. سپس از آن، محلول یدید سرب و DMF که در دمای ۷۰ درجه سانتی‌گراد و به مدت ۲۴ ساعت هم خورده بود را با استفاده از دستگاه لایه‌نشانی چرخشی لایه-نشانی کرده و در دمای ۷۰ درجه سانتی‌گراد پخت دادیم. برای تشکیل لایه پروسکایت، FTO که لایه یدید سرب بر آن لایه-نشانی شده است را و به مدت ۳ دقیقه در محلول متیل یدید آمونیوم غوطه ور کرده و به مدت ۱۵ دقیقه در دمای ۷۰ درجه سانتی‌گراد پخت دادیم. برای لایه‌نشانی الکترود طلا از دستگاه کندوپاش استفاده شده و لایه طلا با ضخامت ۵۰ نانومتر بر لایه پروسکایت لایه‌نشانی شد.

به جای لایه متخلخل اکسید تیتانیوم، از اکسید آلومینیوم استفاده می‌شود که نسبت به اکسید تیتانیوم سرعت انتقال الکترون بیشتری دارد و در نتیجه باعث کم شدن آهنگ بازترکیب الکترون-حفره و بهتر شدن عملکرد سلول خورشیدی می‌شود [۹].

روش آزمایش

مواد و تجهیزات مورد استفاده

حلال‌های اتانول، استون، ایزوپروپانول، دی‌اتیل اتر و DMF^۱ و همچنین سولفات آمونیوم، سولفات آلومینیم ۱۸ آبه، متیل آمونیوم و اسید هیدرویدیک (HI)^۲ از شرکت مرک و مواد یدید سرب (PbI₂)، خمیر TiO₂^۳ و شیشه FTO از شرکت شریف سولار خریداری شدند.

شکل (۲) وسایل مورد استفاده در این پژوهش را نشان می‌دهد. از دستگاه لایه‌نشانی چرخشی^۳ با قابلیت تنظیم سرعت و زمان لایه‌نشانی (ساخت ایران)، کوره افقی با تنظیمات دمایی و زمانی برای پخت نمونه‌های لایه‌نشانی شده (ساخت ایران)، میکروسکوپ الکترونی روبشی (مدل VEGA3 TESCAN) و ساخت کشور جمهوری چک، دستگاه شبیه‌ساز نور خورشید برای مشخصه‌یابی جریان-ولتاژ (ساخت ایران)، دستگاه لایه-نشانی کندوپاش برای لایه‌نشانی الکترود طلا (ساخت ایران)، گرم کننده (ساخت ایران) استفاده شد.

1-Dimethylformamide

2-Fluorine doped Tin Oxide

3-Spin Coating

شکل ۲ وسایل مورد استفاده الف- دستگاه لایه‌نمانی چرخشی ب- گرم کننده ت- کوره افقی پ- گرم کننده ت- دستگاه شبیه‌ساز نور خورشید و مشخصه‌یابی جریان- ولتاژ ث- دستگاه کند و پاش.

مدت ۱ ساعت هم زده و گرمادهی شد تا آلومینیم سیترات تشکیل شد. سپس ۷۷۲ گرم اتیلن گلیکول به آن اضافه شد و محلول مورد نظر در دمای ۸۰ درجه سانتی گراد برای ۱ ساعت هم زده و گرمادهی شد که در این مرحله یک محلول کاملاً شفاف (سل) بدست آمد. این محلول در دمای ۱۳۰ درجه سانتی گراد هم زده و گرمادهی شد تا حلal اضافی آن به طور کامل حذف شود، که در این مرحله رزین (ژل) تشکیل شد. رزین به مدت ۱ ساعت در کوره ۴۰۰ درجه سانتی گراد قرار گرفت تا جامد سیاه رنگ تشکیل شد. پودر رزین در دمای ۵۰۰ درجه سانتی گراد به مدت ۴ ساعت در کوره گرمادهی شد که در این مرحله پودر سفید رنگ ایجاد شد. نیمی از این پودر به مدت ۲۰ دقیقه در کوره ۹۵۰ درجه سانتی گراد گذاشته شد تا ساختی گراد برای ۲۰ دقیقه پخت داده شده تا α -Al₂O₃ تشکیل شود [۱۰].

سنتر سولفات آلمونیوم آمونیوم $(\text{NH}_4\text{Al}(\text{SO}_4)_2)$ برای سنتر $\text{NH}_4\text{Al}(\text{SO}_4)_2$ ۱۳۲ گرم از سولفات آمونیوم و ۶۶۶ گرم سولفات آلمونیوم ۱۸ آبه $(\text{Al}_2(\text{SO}_4)_2 \cdot 18\text{H}_2\text{O})$ به ۱۰ میلی لیتر آب دوباره یونیده اضافه شده و محلول هم زده شد. سپس محلول گرمادهی شد تا حلal آن تبخیر و پودری سفید مایل به صورتی ایجاد شد. سپس ۱ میلی لیتر آمونیاک غلیظ به آن اضافه شده و پس از گرمادهی پودر سفید رنگ ایجاد شد.

سنتر α -Al₂O₃ و γ -Al₂O₃ با استفاده از روش سل ژل برای سنتر فازهای آلفا و گاما اکسید آلمونیوم، ۴۷۴ گرم از سولفات آلمونیوم آمونیوم که به آن ۹ گرم از محلول آمونیاک $\text{Al}(\text{OH})_3$ اضافه شد به خوبی هم زده شد. در این مرحله $\text{Al}(\text{OH})_3$ تشکیل شد. ۱۱۶ گرم اسید سیتریک به آرامی به آن اضافه شده و محلول به دست آمده در دمای ۵۰ درجه سانتی گراد به

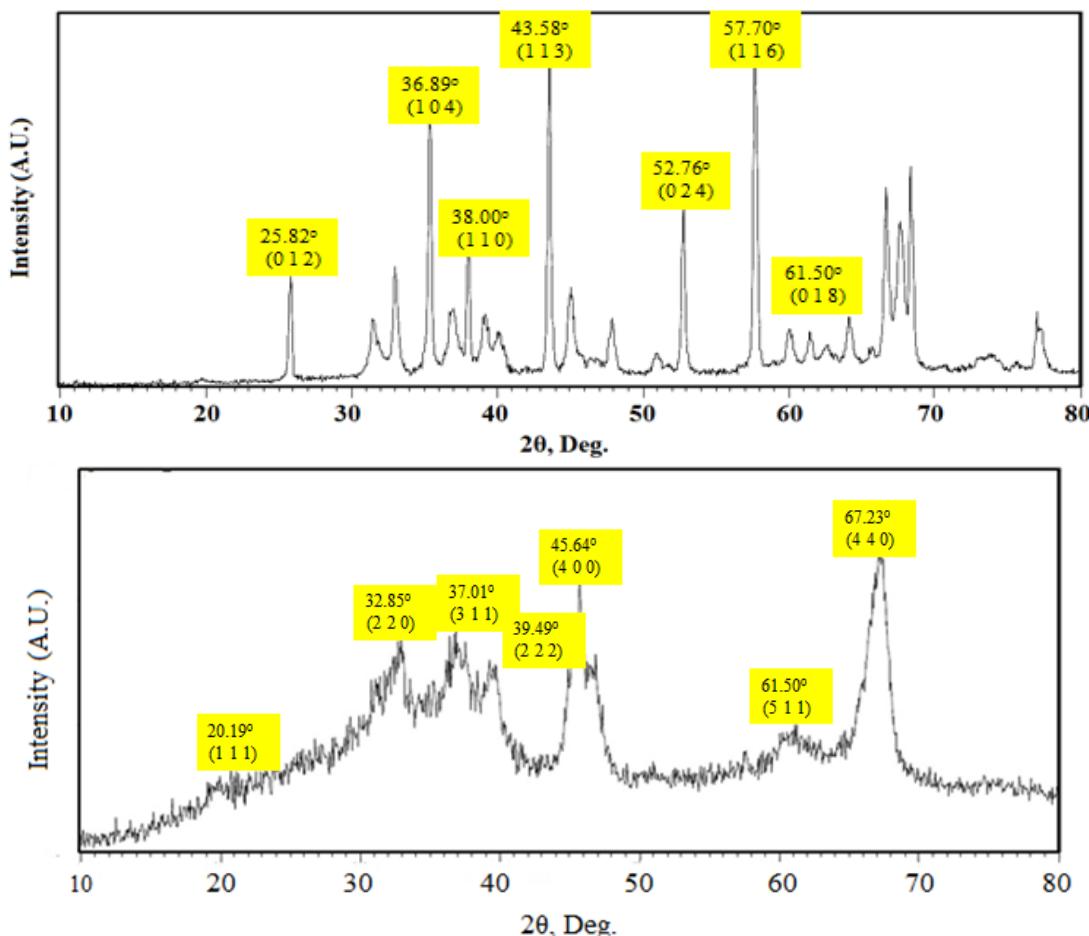
(XRD) گرفته شد. شکل ۳ طیف XRD فازهای آلفا و گاما (XRD) اکسید آلومینیوم سنتز شده را نشان می‌دهد. وجود قله‌های بیشتر در طیف مربوط به فاز آلفا نسبت به فاز گاما که بلورینگی بیشتر فاز آلفا را نشان می‌دهد و همچنین قله‌های ظاهر شده در 36.89° , 38.00° , 43.58° , 52.76° , 57.70° , 61.50° برای فاز آلفا و 25.82° , 32.85° , 37.01° , 45.64° , 61.50° , 67.23° برای فاز گاما مطابق با نتایج دیگر پژوهش‌ها همخوانی دارد که گواهی بر تایید تشکیل فازهای آلفا و گاما اکسید آلومینیوم طی فرایند سنتز است [۱۱,۱۰]. برای بررسی ریخت‌شناسی و تعیین اندازه بلورک‌های لایه پروساکایت ایجاد شده از نمونه‌های ساخته شده با میکروسکوپ الکترونی روبشی (SEM) تصویر گرفته شد.

جهت تعیین بازدهی نمونه‌ها و همچنین مشخص کردن پارامترهای ولتاژ مدار باز، چگالی جریان اتصال کوتاه و ضریب پرشدگی، سلول‌های خورشیدی ساخته شده مشخصه‌یابی IV شدند.

سنتز پودر متیل یدید آمونیوم (MAI) نخست ۲۴ میلی لیتر متیل آمونیوم (۳۳ wt%) در اتانول) و ۱۰ میلی لیتر اسید هیدرویدیک (۵۷ wt%) در آب در یک بالون در حمام یخ مخلوط شد به طوریکه اسید HI قطره به متیل آمونیوم اضافه شد. این محلول به مدت ۲-۳ ساعت روی همزن مغناطیسی قرار داده شد و پس از خشک شدن در دمای 50° درجه سانتی گراد به مدت ۱ ساعت رسوب سفید رنگی باقی ماند. پودر به دست آمده در اتانول خالص حل شد و سپس با اضافه کردن دی اتیل اتر به محلول، دوباره تهشیمی از پودر سفید رنگ بوجود آمد. پس از صاف کردن آن، مرحله پیشین چندین بار تکرار شد و در آخر در دمای 60° درجه سانتی گراد در کوره خلا خشک شد تا پودر سفید رنگ MAI ساخته شد.

مشخصه‌یابی نمونه‌ها

برای مشخص کردن تشکیل فازهای آلفا و گاما اکسید آلومینیوم، از نمونه‌های سنتز شده طیف پراش پرتوی X

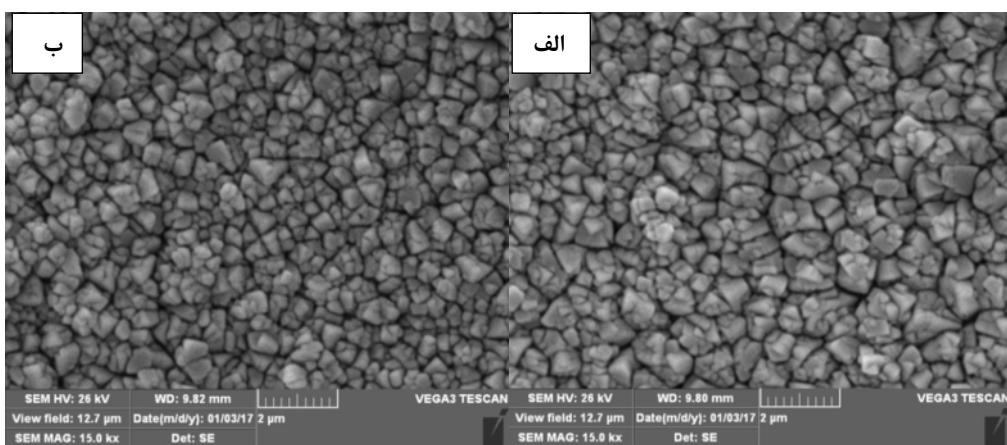
شکل ۳ الگوی XRD مربوط به اکسید آلومینیوم الف- فاز آلفا و ب- فاز گاما.

بحث و بررسی

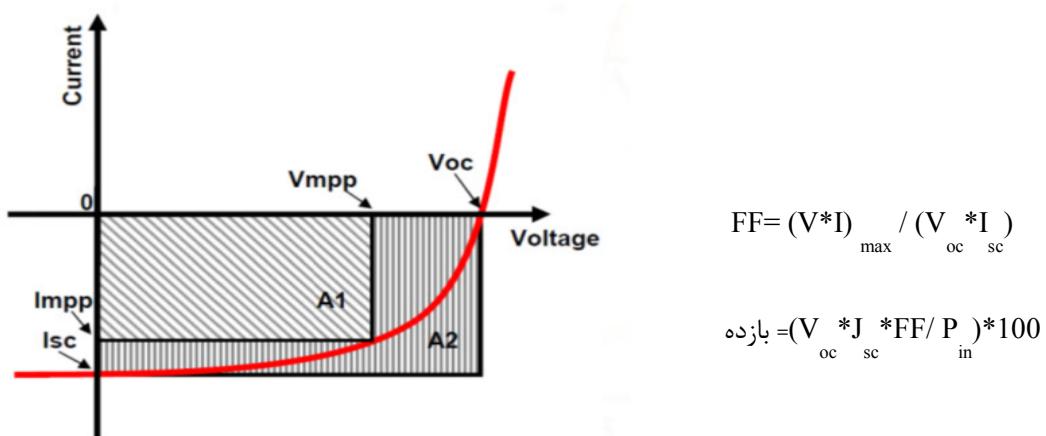
اکسید آلومینیوم تشکیل شده‌اند، دارند. در ادامه اثر این بلورینگی متفاوت لایه پروسکایت که ناشی از متفاوت بودن لایه زیرین آن است، بر پارامترهای موثر بر عملکرد سلول خورشیدی بررسی می‌شود.

بازده سلول خورشیدی پروسکایتی وابسته به سه پارامتر ولتاژ مدار باز، چگالی جریان اتصال کوتاه و ضریب پرشدگی است که به ترتیب با V_{oc} , J_{sc} و FF نمایش داده می‌شوند. این پارامترها و رابطه آنها با بازده سلول خورشیدی که از نمودار جریان-ولتاژ مشخص می‌شود در شکل ۵ نشان داده شده است. در این رابطه کمیت P_{in} چگالی توان نور فروودی است. برای بررسی دقیق اثر هر یک از فازهای اکسید آلومینیوم بر عملکرد سلول خورشیدی ساخته شده، پارامترهای موثر بر عملکرد سلول خورشیدی بررسی شد، که نتایج آن به شرح زیر است:

یکی از پارامترهای بسیار مهم در سلول‌های خورشیدی پروسکایتی، بلورینگی لایه پروسکایت است که ارتباط مستقیم با عملکرد سلول دارد. شکل ۴ تصاویر SEM مربوط به لایه پروسکایت ساخته شده بر لایه اکسید آلومینیوم با فازهای آلفا و گاما را نشان می‌دهد. چنان که دیده می‌شود اندازه بلورک‌های پروسکایت که بر لایه اکسید آلومینیوم با فاز آلفا ساخته شده است نسبت به فاز گاما بزرگ‌تر است. فاز گاما نسبت به فاز آلفای اکسید آلومینیوم دارای تخلخل بسیار بالایی است [۱۰]. از این رو نانو بلورهای ییدید سرب که بر آنها لایه‌نشانی شده اند با نفوذ به درون این تخلخل، به اندازه‌های کوچک محدود می‌شوند. در نتیجه بلورک‌های پروسکایت تشکیل شده که از بر همکنش ییدید سرب با متیل ییدید آمونیوم ایجاد شده‌اند اندازه‌های کوچکتری نسبت به بلورک‌های پروسکایتی که بر فاز آلفای

شکل ۴ تصاویر SEM لایه پروسکایت ساخته شده بر روی الف- فاز گاما اکسید آلومینیوم و ب- فاز آلفای اکسید آلومینیوم.

شکل ۵ نمایش عوامل موثر بر بازده سلول خورشیدی پروسکایتی با استفاده از مشخصه‌یابی جریان-ولتاژ.

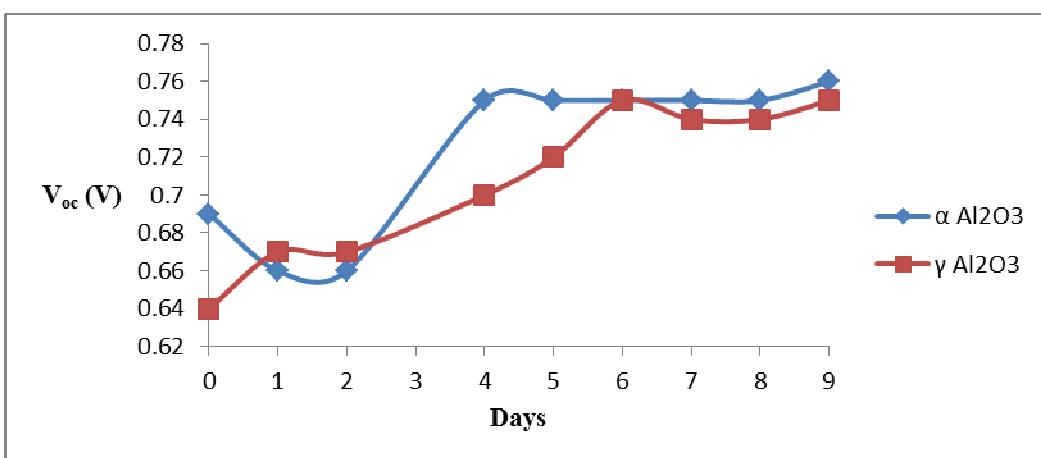
های آلفا و گاما اکسید آلومینیوم بررسی شد و نتیجه آن در شکل ۷ نشان داده شده است. دیده می‌شود که پروسکایتی که بر فاز گاما اکسید آلومینیوم لایه‌نشانی شده است نسبت به پروسکایت بر اکسید آلومینیوم با فاز آلفا دارای ضریب پرشدگی بیشتری است که دلیل آن می‌تواند بزرگتر بودن بلورک‌های پروسکایت در حالت آلفا نسبت به گاما باشد. طول انتشار الکترون-حفره در پروسکایت $\text{CH}_3\text{NH}_3\text{PbI}_3$ بر اساس خاصت لایه پروسکایت بین ۱۰۰ تا ۳۰۰ نانومتر است [۱۳]. هر چه اندازه بلورهای پروسکایت از این طول انتشار بزرگتر باشد احتمال بازترکیب الکترون-حفره و کاهش ضریب پرشدگی بیشتر می‌شود. از این‌رو، پروسکایتی که بر فاز آلفای اکسید آلومینیوم تشکیل شده است ضریب پرشدگی کمتری نسبت به فاز گاما دارد.

ولتاژ مدار باز (V_{oc}) سلول خورشیدی

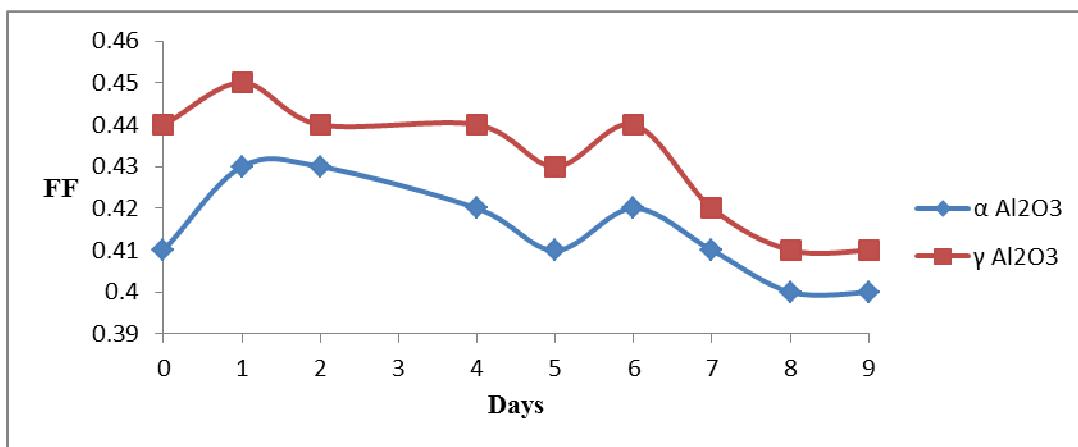
برای بررسی ولتاژ مدار باز و همچنین میزان پایداری این کمیت در سلول‌های خورشیدی پروسکایتی که در آنها از فازهای آلفا و گاما اکسید آلومینیوم استفاده شده است، سلول‌های ساخته شده با مشخصه‌یابی جریان-ولتاژ به مدت ۹ روز بررسی شدند که نتایج آن در شکل ۶ نشان داده شده است. دیده می‌شود که پارامتر V_{oc} مربوط به سلول‌هایی که در آنها از فاز آلفای اکسید آلومینیوم استفاده شده است نسبت به فاز گاما بیشتر است که به دلیل بزرگتر بودن بلورک‌های پروسکایت برای فاز آلفا نسبت به فاز گاماست و این با بررسی‌های انجام شد پیرامون اندازه بلورک‌های پروسکایت همخوانی دارد [۱۲، ۱۵].

ضریب پرشدگی (FF) سلول خورشیدی

با استفاده از نمودار مربوط به مشخصه‌یابی جریان-ولتاژ سلول‌های خورشیدی ساخته شده، پارامتر FF این سلول‌ها برای فاز-

شکل ۶ کمیت V_{oc} سلول‌های خورشیدی پروسکایتی ساخته شده با استفاده از فازهای آلفا و گاما اکسید آلومینیوم.

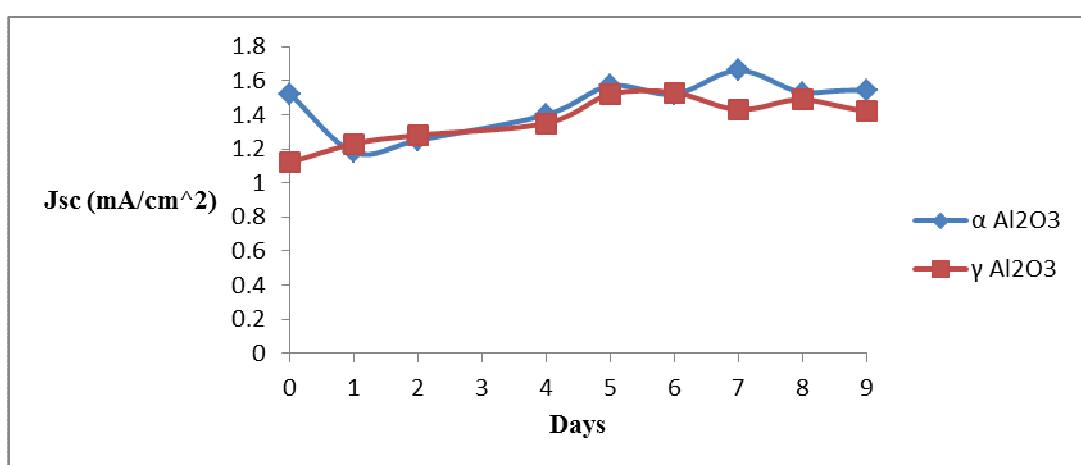
شکل ۷ کمیت FF سلول‌های خورشیدی پروسکایتی ساخته شده با استفاده از فازهای آلفا و گاما اکسید آلومینیوم.

بازده سلول خورشیدی (η)

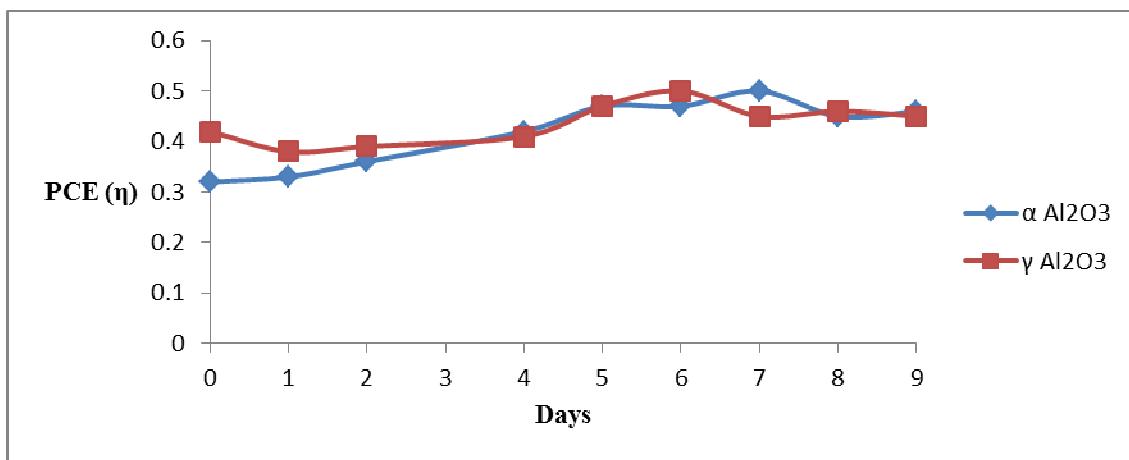
با استفاده از روابط شکل ۵ در نمودارهای جریان-ولتاژ سلول‌های ساخته شده و استفاده از پارامترهای J_{sc} , V_{oc} و FF بدست آمده از مشخصه‌یابی سلول‌ها، بازده سلول‌های خورشیدی پروسکایتی ساخته شده محاسبه و بررسی شد که نتایج آن در شکل ۹ آورده شده است. چنان که دیده می‌شود، با در نظر گرفتن همه پارامترهای موثر بر بازده سلول خورشید، استفاده از فاز گاما در سلول‌های خورشیدی ابرساختار نسبت به فاز آلفا نتایج بهتری را می‌دهد که یکی از دلایل مهم آن تخلخل بیشتر فاز گاما نسبت به آلفاست. این تخلخل به رشد بهتر بلورک‌های پروسکایت کمک می‌کند که در نتیجه آن سلول‌های ساخته شده بر پایه فاز گاما نسبت به فاز آلفا عملکرد بهتری دارند.

جریان اتصال کوتاه سلول خورشیدی (J_{sc})

برای بررسی جریان اتصال کوتاه سلول‌های خورشیدی پروسکایتی ساخته شده بر پایه فازهای آلفا و گاما اکسید آلمینیوم، کمیت J_{sc} با استفاده از نمودار جریان-ولتاژ سلول‌های ساخته شد که نتایج آن در شکل ۸، اورده شده است. با توجه به شکل، جریان اتصال کوتاه مربوط به سلول‌های ساخته شده با فازهای آلفا و گاما اکسید آلمینیوم بسیار نزدیک به نیز هستند ولی در این مورد هم میانگین کمیت J_{sc} سلول با فاز گاما نسبت به فاز آلفا بیشتر است که می‌تواند به دلیل مناسب بودن اندازه بلورک‌های پروسکایت بر پایه فاز گاما نسبت به فاز آلفا باشد که در نتیجه آن احتمال به دام افتادگی الکترون کمتر و جریان سلول خورشیدی بیشتر می‌شود.

شکل ۸ کمیت J_{sc} سلول‌های خورشیدی پروسکایتی ساخته شده با استفاده از فازهای آلفا و گاما اکسید آلمینیوم.

شکل ۹ کمیت η سلول‌های خورشیدی پروسکایتی ساخته شده با استفاده از فازهای آلفا و گاما اکسید آلمینیوم.

Solar Cells with Graphene Electrodes", Adv. Mater. 27 (2015) 3632–3638.

[5] Chuantian Z., Henk J. B., Hongwei H., Jinsong H., David C., Liming D., "Advances in Perovskite Solar Cells", *Adv. Sci.* 3 (2016) 1500324.

[6] Dian W., Matthew W., Naveen K. E., Ashraf U., "Stability of perovskite solar cells", *Solar Energy Materials & Solar Cells* 147 (2016) 255–275.

[7] Guangda N., Xudong G., Liduo W., "Review of Recent Progress in Chemical Stability of Perovskite Solar Cells", *J. Mater. Chem. A* 3 (2015) 8970–8980.

[8] Jingbi Y., Lei M., Tze B. S., Tzung F. G., Yang Y., Wei H. C., Ziruo H., Huajun Ch., Huanping Zh., Qi Ch., Yongsheng L., Nicholas D. M., Yang Y., "Improved air stability of perovskite solar cells via solution-processed metal oxide transport layers", *Nature Nanotechnology* 11 (2016) 75–81.

[9] Michael M. L., Joël T., Tsutomu M., Takuro N. M., Henry J. S., "Efficient Hybrid Solar Cells Based on Meso-Superstructured Organometal Halide Perovskites", *science* 338 (2012) 643–647.

[10] Louise S., Aleksander J., Mattias E., Danielle M. L., Dong K. S., Javier G. G., Ulrich H., "Structural analysis of highly porous γ - Al_2O_3 ", *Journal of Solid State Chemistry* 217 (2014) 1–8.

[11] Ponja S. D., Parkin I. P., Carmalt C. J., "Synthesis and material characterization of amorphous and crystalline (α -) Al_2O_3 via aerosol assisted chemical vapour deposition", *RSC Adv.* 6 (2016) 102956–102960.

[12] Fangyuan J., Yaoguang R., Huawei L., Tiefeng L., Lin M., Wei M., Fei Q., Youyu J., Bangwu L., Sixing X., Jinhui T., Yun L., Zaifang L., Hongwei H., Yinhua Zh., "Synergistic Effect of PbI_2 Passivation and Chlorine Inclusion Yielding High Open-Circuit Voltage Exceeding 1.15 V in Both Mesoscopic and Inverted Planar $CH_3NH_3PbI_3(Cl)$ -Based Perovskite Solar Cells", *Adv. Funct. Mater.* 26 (2016) 8119–8127.

[13] Xiaojie W., Ping L., Li M., Qian Zh., Yongsheng Ch., Jingxiao L., Shi Y., "Two-dimensional modeling of TiO_2 nanowire based organic–inorganic hybrid perovskite solar cells", *Solar Energy Materials & Solar Cells* 152(2016)111–117.

برداشت

در این پژوهش با استفاده از اکسید آلومینیوم در ساختار سلول‌های خورشیدی پروسکایتی، اثر فازی اکسید فلزی بر پارامترهای موثر بر بازده سلول خورشیدی و بلورینگی لایه پروسکایت ساخته شده به روش دومرحله‌ای بررسی شد. بلورک‌های پروسکایت تشکیل شده بر لایه اکسید آلومینیوم با فاز آلفا نسبت به فاز گاما بزرگتر هستند. سلول‌هایی که در ساختار آنها از فاز آلفای اکسید آلومینیوم استفاده شده است نسبت به سلول‌های دارای اکسید آلومینیوم با فاز گاما، ولتاژ مدار باز بیشتری دارند که به دلیل بزرگتر بودن بلورک‌های پروسکایت بر پایه فاز آلفا نسبت به فاز گاما است. جریان اتصال کوتاه سلول‌های با فاز آلفا و گامای اکسید آلومینیوم تقریباً یکسان است. در حالت کلی می‌توان گفت که با در نظر گرفتن همه پارامترهای موثر بر بازده سلول‌های خورشیدی پروسکایتی ساخته شده به روش دومرحله‌ای، استفاده از فاز گامای اکسید آلومینیوم نسبت به فاز آلفا به دلیل تخلخل بیشتری که دارند و منجر به رشد بهتر و اندازه مناسب تر بلورک‌های پروسکایت می‌شوند، در سلول‌های خورشیدی پروسکایتی نتیجه بهتری می‌دهد. همچنین برای بررسی پایداری سلول‌های خورشیدی ساخته شده، با در نظر گرفتن جداگانه پارامترهای موثر بر بازده سلول خورشیدی طی چند روز، مشخص شد که از نظر پایداری، سلول‌های خورشیدی پروسکایتی ساخته شده بر فاز‌های آلفا و گاما شرایط یکسانی دارند و از این نظر تفاوتی بین این دو فاز وجود ندارد.

مراجع

- [1] Qiong W., Hongjun C., Gang L., Lianzhou W., "Control of organic–inorganic halide perovskites in solid-state solar cells: a perspective", *Science Bulletin* 60 (2015) 405–418.
- [2] Tze B. S., Qi C., Huanping Z., Chengyang J., Hsin H. W., Yang M. Y., Yongsheng L., Jingbi Y., Yang Y., "Perovskite solar cells: film formation and properties", *J. Mater. Chem. A* 3 (2015) 9032–9050.
- [3] Elham H. A., Ahmad K., Ludmilla S., Konrad D., Taisuke M., Wolfgang T., Michael S., Antonio A., Michael G., Anders H., Juan-Pablo C. B., "Highly efficient and stable planar perovskite solar cells by solution-processed tin oxide", *Energy Environ. Sci* 9 (2016) 3128–3134.
- [4] Peng Y., Zhike L., Qidong T., Shenghua L., Feng Y., "Efficient Semitransparent Perovskite